

Obsah

Chronologický přehled	9
I. ÚVOD (James Hankins)	15
II. FILOSOF V PROSTŘEDÍ RENESANČNÍ KULTURY (Robert Black)	25
Filosofie jakožto akademická disciplína na školách a universitách	25
Filosofie a výuka gramatiky	28
Výuka logiky, filosofie přírody, metafyziky a etiky	30
Filosofie na humanistických školách, akademiích a šlechtických dvorech.	34
Přenos filosofických myšlenek.	43
III. HUMANISMUS, SCHOLASTIKA A RENESANČNÍ FILOSOFIE (James Hankins)	47
Humanismus jakožto kulturní forma	47
Scholastická kultura	50
Problém „averroismu“	55
Petrarkova kritika scholastiky	60
Humanistické pojetí filosofie	69
IV. ARISTOTELSKÁ TRADICE: KONTINUITA A PROMĚNY (Luca Bianchi)	72
Nové překlady a „renaissance“ Aristotela	75
Edice textů a textová kritika	79
Nové hermeneutické zásady a hledání „historického Aristotela“	83
Znovuobjevení řeckých komentátorů a přetrvávající vliv středověkých komentářů.	87
Konkurence s ostatními filosofickými tradicemi	90
Vitalita aristotelské tradice v epoše renesance.	95

V. RENESANCE PLATÓNOVY FILOSOFIE	
(Christopher S. Celenza)	102
Platónova díla	106
Kontroverze	110
Marsilio Ficino.	115
Po Ficinovi.	130
VI. RENESANCE HELLÉNISTICKÝCH FILOSOFIÍ	
(Jill Kraye)	135
Stoicismus	139
Epikúrejství	143
Skepticismus.	150
VII. ARABSKÁ FILOSOFIE A AVERROISMUS	
(Dag Nikolaus Hasse)	156
Averroova teorie intelektu	160
Prorockví působením obrazivosti a prorockví silou vůle	169
Spontánní plození a ontologie idejí	176
Arabská filosofie a humanismus	181
Renesanční překlady arabských filosofických textů do latiny (1450–1700)	183
VIII. JAK A PROČ PROVOZOVAT MAGII: FILOSOFICKÉ RECEPTY (Brian P. Copenhaver).	186
Filosofie, fyziologie a medicína	186
Geriatric, astrologie a amulety.	194
Astrologie, magie a medicína	203
IX. MIKULÁŠ KUSÁNSKÝ A NOVOVĚKÁ FILOSOFIE	
(Dermot Moran)	231
„U bran nového věku“	231
Život a dílo.	240
Kusánský a filosofie	242
Boží nekonečnost	246
Shoda protikladů.	253
Závěr.	255

X. LORENZO VALLA A ROZMACH HUMANISTICKÉ	
DIALEKTIKY (Lodi Nauta)	256
Humanismus a scholastika.	256
Lorenzo Valla	259
Rudolph Agricola	274
XI. NESMRTELNOST DUŠE (Paul Richard Blum)	279
Vymezení renesanční diskuse o nesmrtnosti duše	279
Od florentského koncilu po Ficina.	282
Nicoletto Vernia a padovská reakce na „averroismus“	289
Pietro Pomponazzi a zpochybnění křesťanské orthodoxy	292
Reakce na Pomponazziho: Contarini, Spina, Fiandino, Nifo, Javelli	298
Spor o nesmrtnost duše ve španělské scholastice a u Descarta	306
XII. FILOSOFIE A KRIZE VÍRY (Peter Harrison)	310
Filosofie a reforma dogmatu.	312
Vnější autority, víra a svědomí jednotlivce	318
Intelektuální dluhy: humanismus a scholastika	323
Filosofický odkaz	326
XIII. ŠPANĚLSKÁ SCHOLASTIKA (John P. Doyle).	330
Francisco de Vitoria o mravnosti dobývání a o spravedlivé válce.	331
Domingo Soto (1494–1560).	335
Raná jezuitská filosofie	336
Francisco Suárez (1548–1617)	339
Luis de Molina (1536–1600)	344
Pyrenejští dominikáni z období pozdní renesance.	346
Jezuitští filosofové a theologové v období pozdní renesance	347
Španělská scholastika mimo území Pyrenejského poloostrova	348
Španělská scholastická filosofie v Novém světě.	350
Závěr.	353
XIV. OBRAZ KOSMU: NOVÉ PŘEDSTAVY, NOVÉ VIZE (Miguel A. Granada)	355
Bernardino Telesio (1509–1588)	356

Francesco Patrizi (1529–1597)	361
Giordano Bruno (1548–1600)	366
Tommaso Campanella (1568–1639)	370
Závěr	375
XV. ORGANIZACE VĚDĚNÍ (Ann M. Blairová)	376
Klasifikace oborů	377
Organizace faktů v historii a přírodovědě	387
Organizace věcí	393
Shrnutí	398
XVI. HUMANISTICKÁ A SCHOLASTICKÁ ETIKA	
(David A. Lines)	401
Dva přístupy k výuce etiky	401
Pokroky v chápání Aristotelových spisů.	405
Smiřování pohanské a křesťanské etiky	408
Vývoj národních a konfesijních tradic ve výuce etiky	414
Některé klíčové otázky renesanční etiky	418
XVII. VLADAŘ JAKO FILOSOFICKÝ PROBLÉM	
(Eric Nelson)	422
Problém vladařské ctnosti	423
První republikánská alternativa: novořímská tradice	429
Druhá republikánská alternativa: řecká tradice	434
Machiavelli	439
Teorie absolutismu: Bodin.	442
XVIII. VÝZNAM RENESANČNÍ FILOSOFIE (James Hankins) 445	
Dodatek. Stručné životopisy renesančních filosofů	455
Bibliografie	475
Jmenný rejstřík	537
Ediční poznámka	547